

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Liane Moriarty
NINE PERFECT STRANGERS

Copyright © 2018, LMM Creative Pty Ltd
Translation Copyright © 2024 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-05038-7

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

LIJAN MORIJARTI

**DEVET
POTPUNIH
STRANACA**

Preveo Vladan Stojanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2024.

Za Kati
i za tatu,
s mnogo ljubavi

*Pretpostavljate da ste nevolja
Ali vi ste lek
Pretpostavljate da ste brava na vratima
Ali vi ste ključ koji ih otvara*

Rumi

Promenili su smisao života, baš kad sam ga otkrio.

Džordž Karlin

PRVO POGLAVLJE

Jao

„Dobro sam“, rekla je žena. „Ništa mi ne fali.“

Nije izgledala dobro u Jaovim očima.

To je bio njegov prvi dan na poslu bolničara-stažiste. Njegova treća intervencija. Bio je nervozan, ali i u hiperbudnom stanju, zato što nije mogao da podnese makar i najmanju grešku. U detinjstvu je neutešno plakao zbog grešaka. Stomak mu se još grčio zbog njih.

Usamljena graška znoja kotrljala se ženinim licem, ostavljajući gnjecav trag po šminki. Jao se pitao zašto žene boje lica narandžastom bojom, ali to nije bilo bitno.

„Dobro sam. Možda je u pitanju dvadesetčetvoročasovni virus“, rekla je, s naznakama istočnoevropskog naglaska.

„Osmotri sve u vezi sa pacijentom i njegovom okolinom“, govorio je Jaov supervizor Fin. „Razmišljaj o sebi kao o tajnom agentu, u potrazi za dijagnostičkim informacijama.“

Jao je posmatrao sredovečnu gojaznu ženu, s upadljivim ružičastim senkama ispod upečatljivih očiju morskozelene boje, i proredenom smeđom kosom vezanom u žalosni čvor na potiljku. Bleda i pihtijasta žena disala je isprekidano. I bila je ozbiljan pušač, ako je suditi po vonju duvana. Osećala se na pepeljaru. Sedela je u fotelji visokog naslona, iza gigantskog stola. Bila je na visokom hijerarhijskom položaju u korporaciji, ako je suditi po veličini luksuzne kancelarije na čošku zgrade i pogledu na luku, od poda do tavanice. Nalazili su se na sedamnaestom spratu, a jedra Opere bila su tako blizu da su se kremastobeke pločice u obliku dijamanta lepo raspoznavale.

Držala je miš jednom rukom i skrolovala kroz imejlove na golemom kompjuterskom ekranu, kao da su dva bolničara koja su je pregledala predstavljala sitniju neprijatnost, poput IT radnika koji su došli da reše softverski problem. Nosila je po meri skrojene poslovni kostim, mornarskoplave boje, kao kaznu. Sako je bio ružno zategnut na ramenima.

Jaو ju je uhvatio za slobodnu ruku i pričvrstio aparat za merenje pulsa za prst. Zapazio je blistavu, krljušastu mrlju na crvenkastoj koži podlaktice. Nagoveštaj dijabetesa?

Fin je pitao: „Da li uzimate neke lekove, Mašo?“ S pacijentima je razgovarao blago i opušteno, kao da čavrlja s njima na roštilju, s pivom u ruci.

Jaو je primetio da se Fin uvek pacijentima obraća po imenu, dok se on stideo da govori s njima kao sa starim prijateljima. Ali naučiće da prevlada stidljivost, ako im takav pristup više odgovara.

„Ne pijem nikakve lekove“, rekla je Maša, pogleda upravljenog na kompjuter. Odlučno je kliknula, pre nego što je skrenula pogled s ekrana u pravcu Fina. Činilo se da je pozajmila oči od neke prelepe žene. Jaو je pretpostavio da su u pitanju obojena sočiva. „Dobrog sam zdravlja. Izvinjavam se zbog traćenja vašeg vremena. I samo da znate da nisam ja zvala hitnu pomoć.“

„Ja sam pozvala hitnu pomoć“, rekla je veoma zgodna crnokosa devojka, u cipelama s visokim potpeticama i u uskoj kariranoj suknji s romboidima, sličnim pločicama na Operi. Suknja joj je divno stajala, ali to očigledno nije bilo važno, iako je, tehnički, i ona bila deo neposrednog okruženja koje je trebalo biti predmet Jaove pažnje. Devojka je grickala nokat na malom prstu. „Ja sam njena asistentkinja. Ona je... hm...“ Spustila je glas, kao da se sprema da otkrije nešto sramotno: „Smrtno je prebledela, i pala sa stolice.“

„Nisam pala sa stolice!“, breknula se Maša.

„Pa, zapravo je kliznula s nje“, dodala je devojka.

„Na trenutak me je spopala vrtoglavica, to je sve“, rekla je Maša Finu. „Povratila sam se i nastavila da radim. Možemo li da skratimo priču? Sa zadovoljstvom ću vas isplatiti, po stavkama ili *u totalu*, kako god da naplaćujete svoje usluge. Znae, imam privatno zdravstveno osiguranje, naravno. Jednostavno nemam vremena za sve ovo.“ Ponovo je upravila pažnju ka asistentkinji. „U jedanaest me očekuje sastanak s Rajanom, zar ne?“

Devet potpunih stranaca

„Otkazala sam ga.“

„Da li je neko pomenuo moje ime?“, oglasio se muškarac s do vratka kancelarije. „Šta se dešava?“ U kancelariju je ušao tip u pretesnoj ljubičastoj košulji, s gomilom oker fascikli. Govorio je s napadnim britanskim akcentom, kao pripadnik kraljevske porodice.

„Ništa“, rekla je Maša. „Sedite.“

„Maša očigledno nije dostupna u ovom času!“, rekla je sirota asistentkinja.

Jao je razumeo devojkicu. Nije cenio nemarnost u pristupu zdravlju. Mislio je da njegovo zanimanje zaslužuje veće poštovanje. Takođe je gajio snažnu averziju prema tipovima s kitnjastom frizuricom i otmenim naglasikom, koji su nosili za broj manje ljubičaste košulje da bi naglasili nabil-dovane mišiće.

„Ne, ne, samo vi sedite, Rajane! Ovo neće dugo trajati. Dobro sam“, nestrpljivo će Maša.

„Mogu li da vam izmerim krvni pritisak, Mašo?“, rekao je Jao. Hrabro je promrmljao njeno ime, dok se spremao da joj pričvrsti traku oko nadlaktice.

„Prvo ćemo vam skinuti sako.“ Fin je zvučao raspoloženo. „Vi ste veoma vredna dama, Mašo.“

„Stvarno su mi potrebni njeni potpisi na ovim dokumentima“, mladić s fasciklama se obratio asistentkinji, tihim glasom.

Jao je pomislio: *A ja stvarno moram da proverim vitalne funkcije tvoje šefice, budalo.*

Fin je pomogao Maši da skine sako. Pažljivo ga je položio preko naslona njene stolice.

„Da pogledamo ta dokumenta, Rajane.“ Maša je podesila dugmad na krem svilenom košulji.

„Potreban mi je potpis na prve dve strane.“ Tip je otvorio fasciklu.

„Da li me zavatlavaš?“, asistentkinja je podigla ruke, u gestu neverice.

„Ortak, moraćeš da se vratiš neki drugi put“, rekao je Fin glasom s roštiljanja, ali s nešto oštine.

Tip je uzmakao za korak, ali je Maša pucnula prstima, u pravcu fascikli. On je smesta skočio napred s njima. Očigledno je procenio da je Maša strašnija od Fina, iako je Fin bio krupan snažan muškarac.

„Ovo će potrajati najviše četrnaest sekundi“, rekla je Finu. Glas joj se zgusnuo na reči *najviše*, tako da je zvučala kao *najviše*.

Jao je ukrstio pogled s Finom, ne ispuštajući aparat za merenje pritiska iz ruku.

Maši je glava pala u stranu, kao da je zadremala. Oker fascikla joj je kliznula iz ruke.

„Mašo?“, odlučno će Fin, zapovedničkim glasom.

Skljokala se napred, podbočenih ruku, kao lutka.

„Baš tako!“, vrisnula je asistentkinja, ne bez izvesnog zadovoljstva. „Upravo tako se malopre skljojala!“

„Bože!“ Tip u ljubičastoj košulji se povukao. „Bože. Izvini! Samo sam...“

„U redu, Mašo, položićemo vas na pod“, rekao je Fin.

Fin ju je uhvatio ispod ruku i podigao. Jao ju je uhvatio za noge, stežući od napora. Jao je shvatio da je mnogo visoka; mnogo viša od njega. Najmanje sto osamdeset tri centimetara, i bila je strahovito teška. Fin i on su je položili na stranu, na sivi tepih. Fin joj je savio sako u jastuk. Pažljivo ga je postavio ispod njene glave.

Mašina leva ruka ležala je ukočena i mrtva iznad glave. Zgrčila je šake u pesnice. Disala je i isprekidano dahtala u toj pozi.

Imala je napad.

Napadi su bili neprijatni za gledanje, ali je Jao znao da moraju sačekati da se smire. Maša nije imala ništa oko vrata što bi moglo da se razveže ili olabavi. Proučavao je prostor oko nje, i zaključio da nema gde da udari glavom.

„Da li je ovako bilo i prvi put?“, Fin je pitao asistentkinju.

„Nije. Tada se samo onesvestila.“ Asistentkinja je fascinirano posmatrala, razrogačenih očiju.

„Ima li istoriju ovakvih napada?“, pitao je Fin.

„Mislim da nema. Ne znam.“ Asistentkinja se, dok je govorila, povlačila ka vratima kancelarije, na kojima se skupljala gomila korporativnih likova. Neko je podigao mobilni. Snimao je šefičin napad, kao da je rok koncert.

„Počni s kompresijama.“ Finove oči su bile glatke i bezizražajne kao kamenčići.

Usledio je trenutak – samo sekunda, ali se ipak kvalifikovala za trenutak – u kom Jao nije mogao ništa da preduzme. Mozak mu je obrađivao proces koji se odvijao pred njegovim očima. Doveka će se sećati tog zamrznutog neshvatanja. *Znao* je da srčani udar može da ima simptome

Devet potpunih stranaca

slične napadu, ali ih je prevideo, zato što je njegov um bio tako potpuno pogrešno ubeđen u jednu stvarnost: *Ova pacijentkinja ima napad*. Da Fin nije bio tu, Jao bi možda posmatrao ženu sa srčanim udarom, čučeci i *ne preduzimajući ništa*, kao pilot mlaznjaka koji je udario avionom u tlo zato što je previše verovao pokvarenim instrumentima. Njegov um je bio njegov najsavršeniji instrument, a danas ga je izneverio.

Ni posle dva udara defibrilatorom nisu mogli da povrate konzistentni srčani ritam. Maša Dmitričenko je doživela srčani udar dok su je iznosili iz kancelarije na uglu, u koju se nikad neće vratiti.

DRUGO POGLAVLJE

Deset godina kasnije

Franses

Franses Velti, autorka nekada dobro prodavanih ljubavnih romana, tog vrelog januarskog dana bez oblačka, vozila se sama kroz predeo obrastao oskudnim šipražjem, šest sati vožnje severozapadno od svog sidnejskog doma.

Crna traka auto-puta odmotavala se pred njom hipnotički, dok joj je arktički vazduh duvao u lice iz otvora na upravljačkoj tabli. Nebo je bilo džinovska tamnoplava kupola oko sićušnog usamljenog automobila. Bilo ga je *previše* za njen ukus.

Osmehnula se, zato što se setila jednog čangrizavog prikaza na *Trip-advajzoru*: *Tako sam pozvala recepciju i zatražila lepše, oblačnije, prijatnije nebo. Žena sa snažnim stranim naglaskom rekla mi je da nemaju drugačije nebo u ponudi! I bila je veoma nepristojna! NIKADA VIŠE. OVO MESTO NIJE VREDNO VAŠEG NOVCA.*

Franses je pomislila da je jako blizu tački u kojoj će izgubiti razum.

Ne, nije. Dobro joj je. Savršeno je prisebna. Stvarno i istinski.

Savila je šake oko volana, trepnula suvim očima iza naočara za sunce i zevnula tako široko da su joj vilice škljocnule.

„Jao“, rekla je, iako je nije zabolelo.

Uzdahnula je i pogledala kroz prozor u potrazi za nečim što bi narušilo monotoniju pejzaža. Nalazila se usred surove i nemilosrdne prirode. Zamišljala je: zujanje muva, žalostivo kričanje vrana, i sveprisutno zaslepljujuće belo, vrelo svetlo. Beskrajna ravnica, svakako.

Hajde. Daj mi kravu, usev, kolibu. Mojim budnim okom vidim nešto što počinje sa...

N. Ništavilo.

Premestila se na sedištu, a donji deo leđa nagradio ju je sevajućim bolom, tako snažnim i nemilosrdnim da su joj suze navrle na oči.

„Za boga *miloga*“, tužno je jeknula.

Bol u leđima počeo je pre dve nedelje, kad je konačno prihvatila da je Pol Drabl nestao. Okretala je broj policije, pokušavajući da smisli kako će okarakterisati Pola – kao partnera, dečka, ljubavnika, „specijalnog prijatelja“? – kad je osetila prvi ugriz bola. To je bio najočigledniji primer psihosomatskog bola, izuzev što ga ta spoznaja nije učinila nimalo podnošljivijim.

Bilo je neobično svake noći posmatrati odraz zadnjeg dela leđa u ogledalu, mekih, belih i blago zaobljenih kao što su uvek bila. Očekivala je da će videti nešto grozno, slično čvornovatoj masi korenja.

Pogledala je sat na upravljačkoj tabli: 14.27. Uskoro će naići na skretanje. Rekla je ljudima na recepciji Trankilum hausa da će stići između 15.30 i 16.00 časova, i nije nigde neplanirano zastajala. Trankilum haus bio je „otmeno zdravstveno i velnes odmaralište“. Preporučila ga je njena prijateljica Elen. „Moraš da se isceliš“, rekla je, posle trećeg koktela (sjajnog belinija s breskvom) za ručkom prethodne nedelje. „Izgledaš tako *usrano*.“

Elen je pre tri godine sebi priuštila „pročišćenje“ u Trankilum hausu, kad je i ona bila „sagorela“, „pregažena“, „van forme“ i...

„Da, da, kapiram“, rekla je Franses.

„To mesto je prilično... neobično“, Elen je rekla. „Njihov pristup je pomalo nekonvencionalan. On menja život.“

„Kako se tvoj život tačno promenio?“, pitala je Franses. Ali nikad nije dobila jasan odgovor na to razumno pitanje. Na kraju se sve svodilo na Elenine beonjače, koje su odista pobebele, ma neviđeno su pobebele! Takođe je izgubila tri kilograma! To se desilo iako Trankilum haus nije bio mesto za gubljenje kilograma – Elen se silno potrudila da to istakne. Ticalo se

Devet potpunih stranaca

velnesa ali, zaboga, koja žena bi se požalila zbog gubljenja tri kilograma! Elen sigurno ne bi. Baš kao ni Franses.

Kad se vratila kući s ručka, pogledala je veb-sajt. Nikad nije bila prista-lica samozavaravanja, nikada nije držala dijete, retko je govorila *ne* ako je želela da kaže *da*, ili *da* ako je želela da kaže *ne*. Majka joj je pričala da je njena prva alava reč bila „još“. Uvek je želela još.

Ipak, fotografije Trankilum hausa ispunile su je neobičnom, neočeki-vanom žudnjom. Bile su zlataste, snimljene pri zalasku ili izlasku sunca, ili filtrirane da bi tako izgledale. Prijatno sredovečni ljudi zauzimali su ratničke poze u vrtu belih ruža, pored divne seoske kuće. Par je sedeo u jednom od „prirodnih izvora“, oko imanja. Oči su im bile sklopljene, a glava zabačena. Ekstatično su se osmehivali dok je voda žuborila oko njih. Na jednoj fo-tografiji je neka žena uživala u „masaži vrelim kamenjem“, na ležaljci, po-red bazena akvamarin boje. Franses je zamišljala vrelo kamenje, poređano po prekrasnoj simetriji po kičmi, i njegovu magičnu toplotu koja topi bol.

Poruka je blesnula na ekranu dok je maštala o toplim izvorima i ne-žnoj jogi: *Na ekskluzivnom Programu desetodnevne potpune transforma-cije uma i tela ostalo je još samo jedno slobodno mesto!* Reagovala je glupo, takmičarski, i kliknula na polje *rezerviši odmah*, iako nije verovala da je ostalo samo još jedno mesto. To je nije sprečilo da prokleta brzo ukuca podatke s kreditne kartice.

Izgleda da će za svega deset dana biti „transformisana“, na načine „koje nikada nije smatrala mogućim“. Biće posta, meditacije, joge, kreativnih „ve-žbi oslobađanja emocija“. Neće biti alkohola, šećera, kofeina, glutena ili mle-ka i mlečnih proizvoda – ali bila je puna alkohola, šećera, kofeina, glutena i mlečnih proizvoda, pošto je upravo degustirala jelovnik u *For sizonsu*. I pomisao na odustajanje od svega toga nije joj izgledala tako strašno. Ob-roci će biti „personalizovani“, u skladu s njenim „jedinstvenim potrebama“.

Morala je da odgovori na veoma dugi i krajnje agresivni onlajn-upitnik pre nego što je njena rezervacija „prihvaćena“. Sadržao je pitanja o nje-nom statusu što se veza tiče, o ishrani, medicinskom stanju, konzumaciji alkohola u prethodnoj nedelji i tako dalje. Od početka do kraja raspolo-ženo je lagala. Ti podaci ih se stvarno nisu ticali. Morala je da im pošalje fotografiju, snimljenu u poslednje dve nedelje. Poslala je onu snimljenu na večeri s Elen u *For sizonsu*, na kojoj je držala belini.

Bilo je i polja za obeležavanje. Ticala su se onog što je mislila da postigne za tih deset dana: od „intenzivnog savetovanja parova“ do „značajnog gubitka kilograma“. Obeležila je samo polja koja su joj lepo zvučala, poput „spiritualne ishrane“.

U tom trenutku to joj se činilo kao sjajna ideja, kao i toliko drugih stvari u životu.

Prikazi Trankilum hausa na *Tripadvajzoru*, koje je pogledala *nakon što je platila* nepovratni iznos, bili su приметно raznoliki. To je bilo ili najbolje, najneverovatnije iskustvo koje su ljudi ikad doživeli, želeli su da mu daju više od pet zvezdica, jevanđeoski su se izražavali o hrani, toplim izvorima, osoblju, ili je to bilo najgore životno iskustvo, pričalo se o tužbama, posttraumatskom stresu, a bilo je i užasnih upozorenja da „ulazite na vlastitu odgovornost“.

Franses je ponovo pogledala na upravljačku tablu, u nadi da će videti kako sat pokazuje tri po podne.

Prestani. Usredsredi se. Gledaj na drum, Franses. Ti gospodariš ovim kolima.

Nešto je zaigralo na periferiji njenog vidnog polja. Trgla se, spremna na teški udarac kengura koji lomi vetrobransko staklo.

Ništa se nije desilo. Zamišljeni sudar sa životinjom odvijao se isključivo u njenoj glavi. Da se desio, desio bi se. Verovatno ne bi imala vremena da reaguje.

Setila se davnašnjeg putovanja s dečkom. Naišli su na umirućeg emua, pregaženog automobilom, nasred auto-puta. Ostala je u suvozačkom sedištu, kao pasivna princeza, dok je njen dečko izašao i ubio nesretnog emua kamenom. Dotukao ga je jednim oštrim udarcem u glavu. Bio je oznojen i razgaljen kad je seo za volan, gradski dečko prožet humanim pragmatizmom. Franses mu nikad nije oprostila, tu oznojenu razgaljenost. Ubijanje emua mu se *svidelo*.

Nije bila sigurna da li bi mogla da ubije umiruću životinju, čak ni danas, u pedeset drugoj, kad je finansijski zbrinuta i prestara za ulogu princeze.

„Mogla bi da ubiješ emua“, rekla je glasno. „Sigurno bi mogla.“

Blagi bože. Upravo se setila da je dečko mrtav. Čekaj, da li je? Da, sigurno je mrtav. Glas o njegovoj smrti dopro je do nje pre nekoliko godina. Navodno je umro od komplikacija posle zapaljenja pluća. Gari je često patio od teških prehlada, a ona nikad nije bila naročito saosećajna.

Devet potpunih stranaca

Iz nosa joj je, baš u tom trenutku, zakapalo kao iz česme. Savršen trenutak za tako nešto. Držala je volan jednom rukom, i brisala nos zadnjim delom druge ruke. Odvratno. Gari je verovatno osvetnički naveo njen nos da curi, iz zagrobnog života. I to je bilo pošteno. Nekada su išli na ekskurzije na kojima su izjavljivali ljubav, a sada je zaboravljala da je mrtav.

Izvinila se Gariju, iako je, ako je imao pristup njenim mislima, znao da to nije bila njena krivica; da je doživeo ove godine, znao bi kako čovek postaje veoma rasejan i zaboravan. Ne uvek, samo ponekad.

Ponekad sam oštra kao britva, Gari.

Ponovo je šmrncula. Izgleda da ju je ovo istinski grozno zapaljenje sinusa pratilo duže od bolova u leđima. Zar nije šmrncala onog dana kad je predala rukopis? Pre tri nedelje. Njen devetnaesti roman. Još je čekala da čuje odgovor izdavača. Nekada davno, krajem devedesetih, na njenom „vrhuncu“, urednik joj je slao šampanjac i cveće dva dana posle predaje rukopisa, s rukom pisanom porukom. *Još jedno remek-delo!*

Znala je da više nije na vrhuncu, ali je još bila solidni izvođač radova. Emocionalno neobuzdani imejl bio bi lep gest.

Ili samo prijateljski.

Čak i kratko saopštenje od jednog reda: *Izvini, nisam ga još pogledao, ali jedva čekam!* To bi bilo pristojno.

Strah, čije postojanje je odbijala da prizna, pokušavao je da izmili iz njene podsvesti. Ne. Ne. Apsolutno ne.

Stisnula je volan i pokušala da smiri disanje. Gutala je tablete za prehladu kako bi pokušala da pročisti nos, pa joj je srce ubrzano kucalo od pseudoefedrina, kao da će se nešto divno ili strašno dogoditi. Setila se osećanja koje ju je obuzelo, dok je koračala prolazom između klupa na oba venčanja.

Verovatno je bila zavisna od tableta za prehladu i grip. Lako je stvarala zavisnost. Od muškaraca. Hrane. Vina. U stvari, osećala je potrebu za čašom vina, a sunce je još bilo visoko na nebu. U poslednje vreme je pila, možda ne preterano, ali sigurno više no obično. Bila je na klizavoj nizbrdici, posrtala je u pravcu zavisnosti od droge i alkohola! Pomisao kako još može da se promeni u značajnijem vidu bila je uzbudljiva. Poluprazna boca pino noara stajala je kod kuće na njenom pisaćem stolu, na kom je svako (samo čistačica) mogao da je vidi. Bila je Ernest jebeni Hemingvej. Zar i njega nisu bolela leđa? Imaju toliko toga zajedničkog.

Izuzev što je Franses gajila slabost prema pridevima i priložima. Izgleda da ih je razbacivala po svojim romanima kao jastučice. Koju misao Marka Tvena je Sol mrmrljao sebi u bradu, dovoljno glasno da ga čuje, dok je čitao njene rukopise? *Kad uhvatiš pridev, ubij ga.*

Sol je bio pravi muškarac koji nije voleo prideve ili jastučice. Zamišljala ga je, u krevetu, povrh sebe, kako komično psuje, dok vadi još jedan jastuk iza njene glave i baca ga preko sobe, dok se ona kikotala. Odmahnula je glavom, kao da pokušava da se reši tog sećanja. Slatke seksualne uspomenne delovale su kao poen za račun prvog supruga.

Franses je, kad joj je sve bilo potaman u životu, bivšim supruzima želela isključivo sreću i sjajnu erektilnu funkciju. U ovom trenutku je želela da im kuga i skakavci padaju po srebrnastim glavama.

Sisala je sićušnu, bolnu posekotinu od papira na vrhu desnog palca. S vremena na vreme bi je zaboleda, da bi je podsetila da joj može upropastiti dan, iako je verovatno najmanja od njenih muka.

Auto joj je načas skrenuo s puta. Izvadila je palac iz usta i zgrabila volan. „Ups!“

Imala je prilično kratke noge, pa je morala da pomera sedište bliže volanu. Henri je govorio da izgleda kao neko ko vozi električna kola na vašaru. Govorio je da je to slatko. Ali posle pet godina to mu više nije bilo tako slatko. Opsovao bi kad god bi ušao u auto i morao da pogura sedište nazad.

I ona je, otprilike pet godina, nalazila kako je njegovo pričanje u snu šarmantno.

Usredsredi se!

Automobil je jezdio kroz seoski predeo. Konačno je ugledala tablu: *Dobro došli u Džaribong. Ponosimo se što smo UREDAN GRAD.*

Smanjila je brzinu na osamdeset kilometara na sat da bi se uskladila s ograničenjem. Imala je osećaj da napreduje apsurdno sporo.

Pogledavala je levo-desno, proučavajući grad. Kineski restoran, s izbledelim crveno-zlatnim zmajem na vratima. Benzinska pumpa, koja je izgledala zatvoreno. Pošta od crvene cigle. Prodavnica pića, koja je izgledala otvoreno. Policijska stanica, koja je izgledala potpuno suvišno. Nigde nije bilo žive duše. Grad je možda bio uredan, ali na postapokaliptični način.

Pomisllila je na poslednji rukopis. Radnja se dešavala u malom gradu. *Ovo je opora, mračna stvarnost palanki! A ne šarmantno selo koje je*

Devet potpunih stranaca

stvorila, ugnežđeno u planinama, s toplim, većito punim kafeom koji je mirisao na cimet, i najnestvarnijim elementom od svih, *knjižarom*, koja je tobož dobro poslovala. Pisci prikaza će je s pravom nazvati „zašećerenom“, ali verovatno neće ni zavredeti prikaze. Ionako ih nikad nije čitala.

Toliko od sirotog starog Džaribonga. Zbogom, tužna uredna palanko.

Nagazila je na gas, i gledala kako brzina raste do sto šezdeset. Na veb-sajtu je pisalo da je skretanje na dvadeset minuta posle Džaribonga.

Ugledala je znak. Zaškiljila je i nagnula napred, da bi ga pročitala: *Trankilum haus, sledeće skretanje levo.*

Raspoloženje joj se popravilo. Uspela je. Vozila je šest sati, ne izgubivši razum. Sneveselila se pri pomisli na ono što je tamo čeka.

„Skrenite levo posle jednog kilometra“, naredio je GPS.

„Ne želim da skrenem levo posle jednog kilometra“, tužno će Franses.

Nije ni trebalo da bude ovde, na ovoj hemisferi, u ovo godišnje doba. Trebalo je da bude sa svojim „specijalnim prijateljem“ Polom Drablom u Santa Barbari, posećujući vinarije, restorane i muzeje, s kalifornijskim zimskim suncem na licu. Trebalo je da provodi duga rastegnuta popodneva, upoznavajući Polovog dvanaestogodišnjeg sina Arija, da sluša njegov suvi kikut, dok je uči nekoj od *plejstejšen* igara punih nasilja koje je voleo. Njeni prijatelji s decom su se smejali i mrštili zbog toga, ali je ona *je-dva čekala* da nauči igru, čiji scenario se odista činio bogatim i složenim.

Setila se ozbiljnog lica mladog detektiva, s pegama zaostalim iz detinjstva, koji je zapisivao sve što je govorila škripavom plavom hemijskom. Grozno je pisao. Naškrabao je *jučer*, sa *r.* Izbegavao je da je pogleda u oči.

Vreli talas sećanja zapljusnuo ju je od glave do pete.

Poniženje?

Verovatno.

Zavrtelo joj se u glavi. Zadrhtala je. Šake su joj iznenada proklizale na volanu.

Stani, poručila je sebi. *Moraš da staneš, i to odmah.*

Uključila je pokazivač pravca, iako iza nje nije bilo nikoga, i stala pokraj druma. Bila je dovoljno prisebna da uključi zaustavna svetla. Znoj joj se slivao niz lice. Košulja joj se ovlažila za nekoliko sekundi. Cimnula je tkaninu i sklonila vlažne vlasi s čela. Zadrhtala je od jeze.

Kinula je i leđa su joj se zgrčila. Bol je bio biblijskih proporcija, toliki da se nasmejala kroz suze koje su joj potekle niz lice. O da, gubila je razum. Sigurno.

Prekrio ju je golemi talas razlivenog praiskonskog gneva. Udarala je pesnicama po automobilskoj sireni, zatvorenih očiju. Zabacila je glavu i kriknula u sazvučju sa sirenom, zbog prehlade, bola u leđima, slomljenog okrvavljenog srca i...

„Hej!“

Otvorila je oči, ukočivši se na sedištu.

Muškarac je čučao pored automobila i snažno kucao o prozorsko staklo. Videla je ono što je sigurno bio njegov auto parkiran na drugoj strani drumu, s upaljenim zaustavnim svetlima.

„Da li vam je dobro?“, povikao je. „Da li vam je potrebna pomoć?“

Za boga miloga. Ovo je trebalo da bude njen diskretni trenutak očajanja. Kakva sramota. Pritisnula je dugme za spuštanje prozora.

Veoma krupni, neprijatni, zapušteni, neobrijani muškarac zurio je u nju. Nosio je majicu s izbledelim logom nekog drevnog benda, preko ponosnog, čvrstog pivskog stomaka i niskih farmerki. Ličio je na serijske ubice iz zabiti. Ovo, tehnički, nije bila prava zabit. Verovatno je bio na odmoru od zabiti.

„Da li vam se auto pokvario?“, pitao je.

„Nije“, rekla je Franses. Uspravila se i pokušala da se osmehne. Prošla je rukom kroz vlažnu kosu. „Hvala vam. Dobro sam. Auto je dobro. Sve je dobro.“

„Da li ste *bolesni*?“, rekao je čovek. Izgledao je malčice zgađeno.

„Ne“, rekla je. „Ne baš. Samo sam se prehladila.“

„Možda ste oboleli od gripa. Izgledate *stvarno* bolesno.“ Namrštio se, i pogledao na zadnji deo automobila. „I vrištali ste i svirali sirenom kao da ste... u nevolji.“

„Jesam“, rekla je Franses. „Pa. Mislila sam da sam sama sred bespuća. Samo sam... imala loš trenutak.“ Pokušala je da prikrije ogorčenost. Čovek se ponašao kao dobar građanin koji radi pravu stvar. Radio je isto što bi i svako drugi na njegovom mestu.

„Hvala vam što ste se zaustavili, ali mi je dobro“, rekla je prijatnim glasom, s najslađim, najumiljatijim osmehom. Morala je da se umili krupnom neznancu usred bespuća.